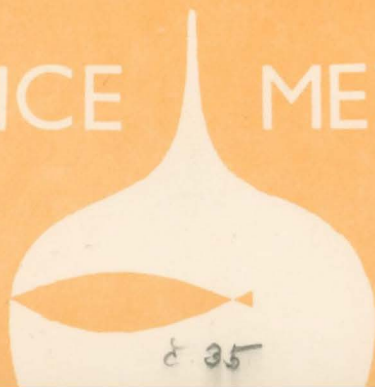

VÝZKUMNÝ ÚSTAV RYBÁŘSKÝ A HYDROBIOLOGICKÝ
VODŇANY

**PRAVIDLÁ POSTUPU
PRI INTRODUKCI
EXOTICKÝCH DRUHOV RÝB
A VODNÝCH BEZSTAVOVCOV
DO ČSSR**

EDICE

METODIK

8 35

VÝZKUMNÝ ÚSTAV RYBÁŘSKÝ A HYDROBIOLOGICKÝ

J. HOLČÍK (red.)

**PRAVIDLÁ POSTUPU
PŘI INTRODUKCI
EXOTICKÝCH DRUHŮ RÝB
A VODNÝCH BEZSTAVOVCŮ
DO ČSSR**

č. 35

VODŇANY
1990

/ISBN 80-900000-8-8/

Předmluva:

Introdukce nových druhů ryb a vodních bezobratlých jsou vždy, vedle svých vlastních cílů, spojeny i s mnohými nebezpečími /introdukce nedostatečně ekologicky a chovatelsky uvážené; možnost zavlečení nežádoucích vodních organismů, parazitů a chorob aj./ Evropská komise pro vnitrozemské rybníkářství /EIFAC/ při FAO proto vypracovala globální směrnici pro řízení introdukčních procesů a doporučila členským i ostatním zemím, aby na jejím základě připravily vlastní národní pravidla.

V Československu se této práci ujala odborná komise, ustavená při řadě vedoucího pracoviště VTR pro rybníkářství. V nedávné době tato komise, vedená RNDr. Jurajem Holčíkem, CSc., dokončila stanovený úkol sestavení pravidel postupu při introdukci exotických druhů ryb a vodních bezobratlých do ČSSR. Návrh těchto pravidel prošel náročným připomínkovým řízením, konečná podoba pravidel je plně v kontextu se směrnicí zpracovanou prostřednictvím FAO-EIFAC.

I když primárně zainteresované instituce obdržely sestavená pravidla přímo, přesto se domníváme, že je účelné dát tomuto materiálu širokou publicitu a přiblížit jej tak všem potenciálním organizacím a institucím, které případně v budoucnu mohou zvažovat a rozhodovat o možných introdukcích. Pouze důsledným dodržováním přijatých pravidel je totiž možné při introdukcích postupovat cílevědomě a bez nebezpečí, která jinak introdukce provázejí.

Ing. František Kubů, CSc.
předseda rady
vedoucího pracoviště VTR
pro rybníkářství

Pravidlá
postupu pri introdukcii exotických druhov rýb a vodných
bezstavovcov do ČSSR

Vedúce pracovisko vedeckotechnického rozvoja pre rybárstvo ^{1/} /ďalej VP VTR/, v záujme ochrany genofondu, zachovania biologickej rovnováhy vodných ekosystémov a v záujme rybárstva, vydáva tieto pravidlá postupu pri introdukcii ^{2/} exotických ^{3/} druhov rýb a vodných bezstavovcov do Československa /ďalej Pravidlá/:

1.

Organizácie alebo jednotlivci /ďalej navrhovateľ/, ktorí majú záujem o introdukciiu exotických druhov do Československa, predložia komisii pre introdukciiu /ďalej Komisia/ pri VP VTR písomný návrh obsahujúci tieto informácie:

- a/ úplný vedecký názov príslušného druhu, jeho platný názov užívaný v krajine pôvodu, prípadne, ak je známy, názov v češtine alebo v slovenčine;
- b/ územie pôvodného rozšírenia druhu a oblasť jeho súčasného rozšírenia /geografické územie, štát, povodie/;
- c/ základné údaje o jeho ekológii /biotop, stanovištie, spôsob a sezóna rozmnožovania, potrava/, nemociah a parazitoch;
- d/ v prípade, že uvažovaný druh bol už introdukovaný na iných územiach mimo pôvodnej oblasti rozšírenia, navrhovateľ uvedie informácie o výsledkoch introdukciiu, zahrnujúce aj dokumentované negatívne vplyvy na pôvodné ekosystémy a ich zložky;
- e/ bibliografický zoznam literatúry /podľa ČSN 01 0197/ použitej pre vypracovanie návrhu;

1/, 2/, ... pozri prílohu

- f/ cieľ introdukcie;
- g/ oblasť /kraj, okres/ a ekosystém /rybníky, špeciálne rybochovné objekty /oteplené vody/, jazerá, údolné nádrže, štrkoviská, banské prepadliská, prirodzené vodné toky, odvodňovacie a zavodňovacie kanále, uvažované pre introdukciu;
- h/ zamýšľaný plošný rozsah introdukcie /pri stojatých vodách plošná výmera v ha, pri tečúcich vodách počet tokov a ich dĺžka v km/;
- i/ krajinu, odkiaľ sa uvažovaný druh má doviesť /exportujúca krajina^{4/}, názov a adresa exportujúcej organizácie;
- j/ názov niektorého československého vedeckovýskumného pracoviska^{5/} /ďalej orgán odborného dozoru/, s ktorým bude pri realizácii introdukcie úzko spolupracovať.

2.

Komisia návrh predbežne posúdi a požiada:

- a/ navrhovateľa o doplnenie návrhu v prípade, že je neúplný;
- b/ inštitúcie uvedené v § 21 zákona 102/1963 Zb. o rybárstve o ich stanovisko;
- c/ sekretariát Európskeho poradného zboru pre vnútrozemské rybárstvo pri Organizácii pre výživu a poľnohospodárstvo OSN /EIFAC-FAO/ o doplňujúce informácie a stanovisko k navrhovanej introdukcii.

3.

Po obdržaní stanoviska uvedených inštitúcií Komisia vydá odporúčanie o prijatí alebo zamietnutí návrhu a zašle ho VP VTR, ktorá si odporúčanie osvojí a postúpi ho:

- a/ navrhovateľovi;
- b/ federálnemu ministerstvu poľnohospodárstva a výživy /FMZVŽ/;

- c/ národným ministerstvám poľnohospodárstva a výživy /MZVŽ ČSR, MPVŽ SSR/;
- d/ orgánom štátnej ochrany prírody /Státní ústav památkové péče a ochrany přírody, Ústredie štátnej ochrany prírody/, podľa republikovej príslušnosti navrhovateľa.

4.

V prípade súhlasného rozhodnutia VP VTR:

- a/ požiada FMZVŽ o vydanie povolenia na dovoz navrhovaného exotického druhu;
- b/ menuje orgán odborného dozoru a požiada ho o objektívne a sústavné sledovanie introdukovaného exotického druhu od chvíle doručenia zásielky do ČSSR ako v karanténe, tak aj v prípadnom chove alebo po introdukcii do voľných vôd, a o poskytovanie všetkých informácií o priebehu introdukcie a aklimatizácie Komisii;
- c/ ve spolupráci s príslušným orgánom veterinárnej starostlivosti^{6/} určí podmienky karantény^{7/} a dĺžku jej trvania.

5.

Navrhovateľ /ďalej príjemca/ po obdržení súhlasu k importu v ďalšom postupe podľa vyhlášky FMZVŽ 118/1987 Zb.

6.

Príjemca po správe o príchode zásielky na miesto určenia /hraničný prechod, letisko, prístav/ včas upovedomí príslušný orgán veterinárnej starostlivosti a orgán odborného dozoru, ktorým poskytne všetky príslušné doklady o zásielke ako aj potrebnú súčinnosť pri jej prehliadke.

Prijemca po prevzatí zísielky a jej umiestnení v karanténe je povinný:

- a/ orgánu odborného dozoru poskytnúť vzorku z dovezeného materiálu na kontrolu determinácie;
- b/ dodržať stanovené podmienky chovu v karanténe;
- c/ byť v stálom styku s orgánom veterinárnej starostlivosti a s orgánom odborného dozoru, úzko s nimi spolupracovať a bez meškania ich informovať o všetkých skutočnostiach týkajúcich sa exotického druhu v karanténe, menovite jeho zdravotného stavu, zmien v početnosti, od cudzenia alebo úniku z karantény.

8.

Po skončení karantény, zhodnotení výsledkov na základe písomnej správy orgánu odborného dozoru, orgánu veterinárnej starostlivosti a odporúčania Komisie, VP VTR definitívne rozhodne, či importovaný druh je vhodný alebo nevhodný pre prevádzkový chov resp. pre introdukciu do volných vôd.

9.

Svoje rozhodnutie VP VTR oznámi navrhovateľovi a ďalším inštitúciám uvedeným v článku 3 Pravidiel.

10.

Medzi povinnosťmi Komisie patrí:

- a/ v odporúčaní o zavedení exotického druhu do ČSSR stanoviť možný plošný rozsah introdukcie osobitne pre produkčné /chovné/ účely a osobitne pre volné vody;
- b/ v stanovisku o nevhodnosti introdukcie navrhnúť spôsob likvidácie importovaného materiálu a zaistenie jej kontroly;
- c/ zhromažďovať a archivovať všetku agendu týkajúcu sa introdukcie exotických druhov rýb a vodných bezstavovcov do ČSSR;

- d/ informácie o priebehu introdukcie a aklimatizácie poskytovať orgánom štátnej správy, štátnej ochrany prírody, vedeckovýskumným pracoviskám a sekretariátu EIFAC/FAO.

11.

Pravidlá sa vzťahujú na všetky exotické sladkovodné druhy rýb a vodných bezstavovcov z mierneho zemepisného pásma /40°- 60° severnej zemepisnej šírky a 42°- 58° južnej zemepisnej šírky/, vrátane druhov určených pre akvaristické účely, a platia ako pre prvé, tak aj opakované dovozy. Pravidlá sa nevzťahujú na morské a ani tropické sladkovodné druhy rýb a vodných bezstavovcov bez ohľadu na to, či sú určené pre akvaristické účely alebo úžitkový chov v akvakultúre.

12.

Pravidlá sú záväzné pre všetky podniky a závody Státného rybárství, Štátneho rybárstva, všetky orgány a organizácie Českého rybárskeho svazu a Slovenského rybárskeho zväzu a všetkých užívateľov rybárskych revírov v zmysle § 9 zákona 102/1963 Zb. o rybárstve.

Príloha:

- 1/ Výzkumný ústav rybářský a hydrobiologický 389 25 Vodňany
- 2/ **Introdukcia:** premiestňovanie organizmov mimo hraníc ich pôvodného areálu do iného areálu, v ktorom sa predtým pôvodne nevyskytovali;
- 3/ **exotický druh:** druh, ktorý na danom geografickom a štátnom území na pôvodne nikdy nevyskytoval /napr. pstruh dúhový /*Salmo gairdneri*/, sivoň /*Salvelinus fontinalis*/ alebo amur biely /*Ctenopharyngodon idella*/ v Európe a v ČSSR sú exotickými druhmi/;
- 4/ **exportujúca krajina:** krajina /štát/, z ktorej sa dovezie uvažovaný druh bez ohľadu na to, či v tejto krajine je druhom pôvodným, alebo exotickým;
- 5/ vedeckovýskumné pracoviská v Československu, ktoré Komisia môže určiť za orgán odborného dozoru;

Česká socialistická republika:

Přírodovědecká fakulta Karlovy univerzity, Viničná 7,
128 44 Praha 2;

Přírodovědecká fakulta Univerzity Jana Evangelisty Purkyně, Kotlářská 2,
611 37 Brno;

Přírodovědecká fakulta Univerzity Palackého, Leninova 26,
772 00 Olomouc;

Ústav krajinné ekologie ČSAV, Na Sádkách 725,
370 05 České Budějovice;

Ústav systematické a ekologické biologie ČSAV, Květná 8,
603 65 Brno;

Vysoká škola zemědělská: Katedra ochrany přírody a rybářství, Sinkuleho 13,
370 05 České Budějovice; Katedra rybářství a ochrany vod, Zemědělská 1,
662 65 Brno;

Výzkumný ústav rybársky a hydrobiologický, 389 25 Vodňany; – Pracovište pro údolní nádrže a tekoucí vody, 252 66 Libčice nad Vltavou.

Slovenská socialistická republika

Prírodovedecká fakulta Univerzity Komenského, Mlynská dolina B 2,
842 15 Bratislava;

Ústav experimentálnej biológie a ekológie CBEV SAV – Pobočka pre ekológiu poľnohospodárskej krajiny, Kukorelliho 10,
040 00 Košice;

Ústav rybárstva a hydrobiológie, Drieňová 3, 826 24 Bratislava;

Zoologický ústav Univerzity Komenského, Mlynská dolina B 2,
842 15 Bratislava.

6/ zákon Federálneho zhromaždenia ČSSR č. 87/1987 Zb. z 10. novembra 1987, zákon ČNR č. 108/1987 Zb. z 22. decembra 1987 a zákon SNR č. 110/1987 Zb. z 21. decembra 1987.

7/ vyhláška FMZVŽ č. 118/1987 Zb. z 28. decembra 1987.

Adresa sestavovatele:

RNDr. Juraj Holčík, CSc., Ústav rybářstva a hydrobiologie, Drieňová 3,
826 24 Bratislava

V edici Metodik vydal Výzkumný ústav rybářský a hydrobiologický ve Vodňanech
– Redakce: R. Berka – Náklad: 400 výtisků – Povolení k tisku: JČKNV, odb.
kultury, 330020389 – Tisk Jihočeské tiskárny, Jindřichův Hradec – Předáno do
tisku: listopad 1989